

Gemeente Hilversum
Gemeenteraad Hilversum
Postbus 9900
1201 GM Hilversum

BINK KINDEROPVANG

AFDELING

bestuur

DATUM

21 september 2017

REFERENTIE

17034/AvD/ZB#

ONDERWERP

Onderwijs achterstandenbeleid

**Reactie inzake uitkomst raadscommissie
samenleving 13 september 2017**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Deze brief wordt geschreven naar aanleiding van de uitkomst van de raadscommissie samenleving afgelopen woensdag. Graag geven wij een reactie op datgene wat er besproken is.

Allereerst willen wij onze zorg uitspreken over het uitstellen van de behandeling in de Raad. Dit heeft namelijk als consequentie dat het voor Bink en Versa niet mogelijk is om de harmonisatie met ingang van 1 januari 2018 vorm te geven. Natuurlijk is het Bink en Versa al geruime tijd bekend dat de peuterspeelzalen moeten harmoniseren. De wijze waarop dit gaat gebeuren is echter bepalend voor de uitvoering. Zonder duidelijkheid over het beleid kunnen wij ons onvoldoende voorbereiden. Een gedegen voorbereiding vergt, afhankelijk van de beleidskeuzes, 3 tot 6 maanden voorbereidingstijd. Voor meer uitgebreide informatie hieromtrent verwijs ik naar bijlage 1.

Ten tweede willen wij reageren op de door de raadscommissie aangedragen vier punten ter heroverweging:

1. De scheiding tussen kinderopvang en peuterspeelzaal.
2. De verhouding doelgroep kinderen versus niet-doelgroep kinderen.
3. De uitbesteding van de uitvoering van toeslagregeling van de Gemeente aan de aanbieder van de peuteropvang.
4. De borging van de doorgaande leerlijn binnen het onderwijs.

Ad 1 Handhaaf de scheiding tussen peuterspeelzaal en kinderdagopvang om de volgende 3 redenen:

- a. Gooi het kind niet met het badwater weg. Behoud hetgeen in de afgelopen jaren met veel inspanning en financiële middelen is opgebouwd door Bink en Versa.
- b. Peuterspeelzaal is wezenlijk anders dan kinderopvang en integratie van beide opvangvormen heeft negatieve gevolgen voor de pedagogische kwaliteit.
- c. Ouders willen graag keuzevrijheid. Ouders die voor peuterspeelzaal kiezen maken veelal een bewuste keuze.
- d. Integratie werkt kostenverhogend.

Toelichting:

Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang worden per 1 januari 2018 gelijkgeschakeld: qua kwaliteit, toezicht en financiën. Dit wordt 'de harmonisatie' genoemd. Peuteropvang is peuterspeelzaalwerk dat volledig is geharmoniseerd. Peuteropvang is dan gedefinieerd als kortdurende, intentionele, brede ontwikkelingsstimulering voor peuters van 2,5 tot 4 jaar, die maakt dat ze goed voorbereid beginnen aan de basisschool.

Een belangrijke verandering daarbij is dat er geen vrijwilligers meer als beroepskracht op de peutergroepen mogen staan. Een tweede belangrijke verandering is dat ouders die beiden werken ook recht krijgen op kinderopvangtoeslag voor hun peuters die naar een peuterspeelzaal gaan. Harmonisatie betekent dus niet volledige integratie van het opvangaanbod. Ouders willen graag zelf de meest passende opvang kiezen. Peuterspeelzaal ouders kiezen vaak bewust voor deze vorm van kortdurende opvang, veelal in combinatie met andere opvangvormen en hebben geen behoefte aan kinderdagopvang.

"De kwaliteit van de kinderopvang wordt voor een zeer groot deel bepaald door de pedagogische kwaliteiten van medewerkers, passend bij het ambitieniveau van de kinderopvang waar ze werken. Medewerkers én ondernemers dienen voortdurend te werken aan het borgen en verbeteren van die pedagogische kwaliteit via permanente educatie en het scheppen van de juiste structurele voorwaarden. Deze visie sluit aan bij aanbevelingen uit het Europese CoRe-onderzoek" (bron: kwaliteitsvisie kinderopvang 2014 e.v., BKK). Deze expertise is de afgelopen jaren opgebouwd door Bink en Versa, pedagogisch medewerkers zijn voortdurend gecoacht en geschoold in de uitvoering van VVE-programma's. Door het aanbod te versnipperen zal er 'verdunding' van het aanbod ontstaan en zal opgebouwde expertise verdwijnen. Ook Gjalt Jellesma, voorzitter van de oudervereniging BOinK, heeft om deze reden in diverse gemeentes geadviseerd om, als zij tevreden zijn over de huidige kwaliteit van het peuterwerk, vooral niet het kind met het badwater weg te gooien. Er zijn namelijk voorbeelden bekend van gemeentes waar het peuterwerk is overgedragen van de peuterspeelzaalaanbieders (o.a. Welzijnswerk) naar kinderopvangorganisaties (al dan niet met integratie in de kinderdagopvang) met als resultaat dat veel goedgeschoolde pedagogisch medewerkers hun baan hebben verloren en de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk is gedaald.

Wanneer de doelgroep kinderen worden verspreid over veel kinderdagverblijven wordt de subsidie verspreidt over heel veel groepen, hetgeen resulteert in minder financiële middelen per VVE groep. Aangezien VVE een groepsaanbod betreft heeft dit direct gevolgen voor de kwaliteit die geboden kan worden.

"Peuterspeelzaal is een vorm van kortdurende, intentionele en brede ontwikkelingsstimulering voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Kortdurend houdt in dat peuters niet de hele dag en/of de gehele week naar de speelzaal gaan. Het is niet bedoeld als dag- en/of weekopvang voor ouders die werk en zorg willen combineren. De inhoud en vorm van het huidige, intensieve peuteraanbod kan ook niet zomaar worden uitgesmeerd over langere dagen."

(bron: Handreiking Harmonisatie voor aanbieders kinderopvang, Mo-groep 2015).

Natuurlijk is het mogelijk om kortdurende peuterspeelzaal (3,5 uur) te combineren met de langdurende (10 tot 11 uur) kinderdagopvang. De peutergroepen binnen de kinderdagverblijven kunnen 's morgens en 's middags gedurende 3,5 uur aangevuld worden met peuters, zodat er samengestelde peutergroepen ontstaan. Puur vanuit pedagogisch oogpunt lijkt dit echter niet wenselijk omdat de peutergroep zoveel mogelijk een stabiele groep is, met zoveel mogelijk dezelfde peuters en pedagogisch medewerkers. Uit onderzoek van Rien IJzendoorn is zelfs gebleken dat samenstelling van de groep kinderen zelfs van meer invloed is op de kwaliteit van de opvang dan de pedagogische medewerkers. Een stabiele groepssamenstelling geeft een rustiger klimaat waarin het goed spelen, leren en ontwikkelen is. In dergelijke peutergroepen zijn betere randvoorwaarden voor programmatisch werken en inspelen op individuele ontwikkelingsbehoeften van peuters dan in samengestelde peuterspeelzaal en kinderopvang groepen.

Uiteraard kan peuterspeelzaal ook langer duren, inclusief lunch en middagslaapje voor peuters die dat (nog) nodig hebben. Maar dat heeft wel consequenties voor onder andere het dagritme, de aanwezigheid van slaapruimte en het activiteitenaanbod. Hetgeen een kostenverhogend effect heeft. Bink en Versa zijn een warme voorstander van peuterspeelzaal als basisrecht voor ieder kind voor tenminste 16 uur per week. Minister Asscher heeft hiervoor echter geen financiële middelen beschikbaar en zo lang deze er niet zijn achten wij volledige integratie van de peuterspeelzaal in de kinderopvang met behoud van een kwalitatief goed aanbod, niet haalbaar. Dat deze gedachte door velen wordt gedeeld blijkt ook uit recent onderzoek van Ed Buitenhek. In de meeste gemeenten blijft het aanbod bij de omgevormde peuterspeelzalen na harmonisatie ongewijzigd, dat wil zeggen een aanbod met relatief korte dagdelen van maximaal 3,5 uur gedurende 40 weken per jaar. Hiertoe behoren ook grote gemeentes zoals Utrecht en Almere. In een enkel geval wordt een aanbod van 2,5 uur per dagdeel aangepast naar 3,5 uur per dagdeel om efficiencywinst te halen (onder andere VVE aanbod in 3 in plaats van 4 dagdelen per week).” (bron: Peuterspeelzaalwerk NL III, facts & figures 2017, Ed Buitenhek)

Ook vanuit financieel oogpunt lijkt een dergelijke combinatie niet wenselijk omdat onderbezetting ontstaat op de overige (circa 4) uren van de dag en vaak ook in de middag. De meeste ouders vinden peuterspeelzaal gedurende de middag namelijk niet wenselijk omdat dit niet aansluit op het slaapritme van hun kind. De afgelopen jaren heeft Bink dan ook de peuterspeelzalen gehuisvest in de bso. Hierdoor is de groepsruimte gedurende de gehele dag bezet hetgeen een kostenbesparend effect heeft.

Ad 2 Handhaaf de verhouding 11: 5 van doelgroep en niet-doelgroep kinderen.

Doordat in de toekomstige situatie alle peuterspeelzalen een VVE-programma aanbieden zal dit naar verwachting leiden tot grotere spreiding van de doelgroep kinderen over de speelzalen. Hierdoor zal de verhouding op de meeste speelzalen vanzelf verbeteren. Daarentegen zal op sommige peuterspeelzalen de verhouding gelijk blijven. Op deze speelzalen is het in de huidige situatie al moeilijk om de plaatsen voor de niet-doelgroep bezet te krijgen.

Het verplicht aanpassen van de verdeling naar bijvoorbeeld 8:8 zal betekenen dat speelzalen gelegen in wijken met veel doelgroepkinderen, de (extra) plaatsen die bedoelt zijn voor de niet-doelgroep, niet bezet krijgen. Deze speelzalen worden hierdoor in hun voortbestaan bedreigd, hetgeen uiteindelijk resulteert in een lager bereik van de VVE-doelgroep.

Ad 3 Kies voor uitvoering van de gemeentetoeslag regeling door de Gemeente.

Bink heeft van meet af aan bezwaar gemaakt tegen deze uitvoeringstaak, zij ziet dit als taak van de gemeente. Uitvoering van deze taak door de gemeente heeft een efficiency verhogend en daarmee kostprijs verlagend effect. Er hoeven immers niet door alle aanbieders administraties te worden ingericht, uren beschikbaar te worden gesteld, medewerkers te worden geschoold en accountantscontroles te worden uitgevoerd. Tevens zullen ouders hun gegevens liever overleggen aan de gemeente als overheidsorgaan dan aan de aanbieder van peuterspeelzaal. Voor Versa is dit minder een bezwaar omdat het door Versa al in andere gemeenten wordt uitgevoerd.

Ad 4 Kies voor behoud van de samenwerking tussen het onderwijs, Bink en Versa in het kader van de doorgaande leerlijn.

Het VVE peuterwerk (aangeboden door Bink en Versa) en het onderwijs in Hilversum hebben de afgelopen jaren met veel inspanningen een samenwerkingsrelatie opgebouwd. Dit is zeker niet vanzelf gegaan. Door het VVE peuterwerk volledig te integreren in de kinderopvang dreigen er veel samenwerkingspartners te worden toegevoegd en dreigt de samenwerking en afstemming van beleid veel complexer in plaats van eenvoudiger te worden.

Met vriendelijke groet,

Annemarie van Dieren

Lid raad van bestuur / Directeur bedrijfsvoering St. Bink Peuterspeelzalen

Stef Braamhaar

Regiomanager Versa Welzijn

Bijlage 1 Toelichting benodigde voorbereidingstijd

- 1) De kostprijs en het aantal toegekende kindplaatsen bepaalt hoeveel kinderen wij kunnen plaatsen, of er vraaguitval te verwachten is en uiteindelijk ook hoeveel medewerkers wij na de harmonisatie een baan kunnen blijven bieden. Dit geldt tevens voor de hoogte van de vergoeding van de frictiekosten. De in het beleid opgenomen kaders voor het peuterspeelzaalwerk boden Bink voor 2018 voldoende zekerheid om haar peuterplaatsen en de daarmee gepaard gaande arbeidsplaatsen te kunnen continueren. Nu het voorstel door de raadscommissie niet wordt ondersteund betekent dit onzekerheid voor ouders, kinderen en medewerkers. Mocht het voorstel dusdanig wijzigen dat dit tot gevolg heeft dat er bij Bink (arbeids-) plaatsen verdwijnen dan betekent dit dat Bink contracten met ouders en medewerkers moet beëindigen. Hiervoor gelden opzegtermijnen van 2 tot 6 maanden. Tevens vraagt het beëindigen van arbeidsplaatsen extra financiële middelen vanwege het uitkeren van transitievergoedingen.
- 2) De wijze waarop de financiering vorm krijgt heeft grote consequenties voor ouders. In het voorstel moeten alle ouders die in aanmerking komen voor Kinderopvangtoeslag (KOT) deze toeslag ook aanvragen. In sommige gevallen (lage inkomens) moeten ouders zowel KOT aanvragen bij de belastingdienst als Peuteropvangtoeslag (POT) bij de Gemeente. Het aanvragen van deze toeslagen is veelal ingewikkeld voor ouders. Met name de doelgroep ouder heeft hier veel moeite mee is onze ervaring. Deze ouders moeten daarom goed voorgelicht en begeleid worden. Dit kost minstens zes weken tijd. Tevens moet rekening gehouden worden met een verwerkingstijd bij de belastingdienst van 6-8 en in sommige gevallen zelfs 13 weken.
- 3) Implementatie van de gestelde kwaliteitseisen kost tijd, met name op de huidige reguliere peuterspeelzalen:
 - a. Voor de implementatie van het ouderbeleid is 3 maanden feitelijk al te kort. Het vergt zeker 6 maanden om de PM hierop voor te bereiden en in te scholen.
 - b. De eis van 0,44 fte per groep heeft gevolgen voor de arbeidsomvang van sommige PM. Het aanpassen van arbeidsovereenkomsten vergt de medewerking van PM en dient zorgvuldig te gebeuren.
- 4) Ten behoeve van de uitvoering van de POT regeling moet een aparte procedure worden ingericht waarbij zowel ouders (opvragen en aanleveren inkomensverklaring) als aanbieder/gemeente (toetsen inkomensverklaring, vaststellen ouderbijdrage en subsidie aanbieder) een rol spelen. Als Bink de ouderbijdrage moet vaststellen moet er extra personele capaciteit worden vrijgemaakt en expertise worden verkregen. Dit vergt ten minste drie maanden voorbereidingstijd.